

Jaderný odpad?

Děkujeme, nechceme!

K respektování veta obcí ještě cesta daleká

Dokument připravený ministerstvem průmyslu a obchodu nazvaný „Analýza možností zapojení obcí do rozhodovacího procesu o umístění hlubinného úložiště“ se v polovině března konečně dočkal projednání ve vládě. Mnoho slávy však svým autorům nenadělal. Byl vrácen k přepracování s tím, že na další verzi musí ministr Říman spolupracovat s ministrem Bursíkem. Analýza totiž byla přes slibný název v rozporu s programovým prohlášením vlády. Namísto respektování souhlasu obcí se v ní navrhovalo přidat na finančních kompenza-

cích, aby obce byly více motivovány a posílit „turistickou sekci“ Správy úložišť radioaktivních odpadů. Kdyby ani to nepomohlo, navrhuje pak analýza prosadit zájmy státu i proti vůli jednotlivých obcí. Nevládní organizace a ministerstvo životního prostředí chtějí oproti tomu novelu atomového zákona. Žel, kvůli tanečkům ministra Římana se její předložení notně opozdilo. Lze jen spekulovat, zda nejde o oddalování, aby další volby nově smetly z parlamentních lavic. Nebylo by to poprvé. Dnes platný atomový zákon staví obce i kraje,

kde je plánováno vybudování jaderného zařízení (tedy i úložiště radioaktivních odpadů), do výrazně nevýhodné pozice. Ačkoliv tato stavba ovlivní budoucnost dotčených obcí prakticky navždy, zákon jim neumožňuje ovlivnit klíčové rozhodnutí o jejím umístění. Jediným účastníkem řízení je totiž žadatel. Obce se sice účastní řízení podle stavebního zákona, ale zde se otázky jaderné bezpečnosti neřeší – příslušné úřady prostě akceptují rozhodnutí vydaná podle atomového zákona.

lokality Rohozná – přírodní park Čeřínek, foto: Hana Gabrielová

Editorial

Vážení čtenáři, s jarním sluncem k vám přichází také nové číslo našeho zpravodaje. Naleznete v něm shrnutí posledních událostí z projednávání změn v atomovém zákoně nebo krátkou informaci o Politice územního rozvoje. Těžištěm tohoto vydání je pak velký rozhovor s Ing. Daliborem Stráským nejen o problematice hlubinných úložišť, ale také o reálném pohledu na jádro nebo vizích v energetice. Také Slovensko hledá způsob, jak naložit s radioaktivním odpadem, více v článku Pala Širokého na straně 11. O tom, jak vyhořelé palivo způsobuje nesnáze investorům jaderných elektráren ve Velké Británii, pojednává článek na poslední straně. Věříme, že vás první letošní číslo zaujme a zachováte nám věrnost.

Martin Sedlák, Hnutí DUHA

➔ V případě úložiště vyhořelého paliva je investorem stát. Ve srovnání zejména s obcemi má neúměrně větší politickou i ekonomickou sílu. Prostřednictvím svých úřadů tuto stavbu také povoluje. Z toho důvodu je potřeba formálně posílit postavení obcí i krajů, a tím je fakticky zrovnoprávnit vůči ostatním partnerům při projednávání umístění jaderného zařízení. Teprve tak s nimi stát bude nucen otevřeně diskutovat a brát v úvahu jejich připomínky. Proces povolování vybraných jaderných zařízení bude podstatně

otevřenější veřejnosti, a tudíž demokratičtější. Obce budou mít lepší možnosti k vyjednávání přijatelných kompenzačních opatření. To dnešní sliby milionů do obecních kas od ředitele Dudy nijak zaručit nemohou.

Ve Švédsku či ve Finsku mají obce dokonce právo veta, a přitom jsou to země, kde budování úložiště došlo nejdál. Důvod? Právo obcí spolurozhodovat znemožňuje úředníkům, aby své plány prosazovali bez ohledu na názor místních lidí. Nutí je k partnerskému přístupu a spolupráci. Obce

a kraje k nim proto získají důvěru. Vědí, že stát s nimi jedná jako rovný s rovným. Proces se tak kultivuje a ubývá střetů. Konečně účastníci zájezdu, který pořádá SÚRAO v druhé polovině dubna do švédského Aspö, se na to budou moci zeptat přímo místních. Třeba tzv. občanského sdružení LKO, s nímž je naplánováno setkání. To sdružuje zástupce politických stran, nevládních sdružení a veřejnosti a je financováno tamním jaderným průmyslem.

Edvard Sequens, Calla

Omezená odpovědnost v atomovém zákoně

Ruch kolem atomového zákona se nevztahuje pouze na práva obcí. Dotýká se také podstatných výhod jaderného průmyslu – omezené odpovědnosti provozovatelů jaderných zařízení za škodu. I v otázce odpovědnosti za případnou jadernou škodu se ministerstvo průmyslu jakýmkoli změnám bránilo sec mohlo. Zásluhou ministra Bursíka se vláda alespoň shodla na postupném navýšení částky omezeného ručení za případnou škodu.

Pevně věříme, že tento krok bude znamenat začátek diskuze o výhodách atomového průmyslu a jeho výsledkem budou plně transparentní podmínky volného trhu. Bylo by velice zajímavé a pro Českou republiku nepochybně přínosné, kdyby u nás našla sluchu slova evropského komisaře pro dopravu a energetiku Andrise Piebalgse: „...nové jaderné elektrárny lze stavět jen za tržních podmínek. Dále nebudu akceptovat žádné dotační mechanismy. Dosud bylo mnoho elektráren nepřímo dotováno.“

Povinné ručení za desetikorunu
V podobě omezené odpovědnosti nalézá atomová energetika jednu velkou výhodu: platí pouze minimální pojistné. Provozovatelé kvůli tomu ušetří astronomické částky.

Zákony v České republice i dalších zemích totiž stanoví, že v případě těžké jaderné havárie bude viník hradit jen malou část škod: u nás limit činí šest miliard korun. Po při-

Jaderná energetika má velkou výhodu: platí pouze minimální pojistné v případě těžké havárie. Provozovatelé kvůli tomu ušetří astronomické částky, přitom další riziková odvětví průmyslu podobnou výhodu nemají.

jetí změn schválených vládou 18. března 2008 bude omezená odpovědnost zvýšena na 7,8 miliard a posléze na 18 miliard korun. Pro srovnání: oficiální Evropská agentura pro životního prostředí uvádí jako spodní odhad velikosti škod

při těžké jaderné havárii 60 miliard eur, tedy o dva řády větší částku. Přitom chemický průmysl a další riziková odvětví podobnou výhodu nemají. Takové pravidlo vlastně přesouvá povinnost kompenzovat podstatnou část případných škod na stát a na poškozené. Princip omezené odpovědnosti má tři praktické důsledky: Snižuje cenu jaderné elektřiny, a deformuje tedy tržní prostředí. Přesnou částku nelze spočítat. Analýza ministerstva průmyslu uvádí, že po zavedení plné odpovědnosti by se cena jaderné elektřiny zvýšila až o 1 Kč/kWh. Čímž by se přiblížila na úroveň ceny elektřiny z větru. Celkově omezuje odpovědnost na úkor poškozených: škody přesahující limit vůbec nemusejí být zaplacené nebo je bude muset hradit stát. Omezením odpovědnost je však také provozovatel motivován k nedbalosti. Racionálně uvažující provozovatel se přirozeně snaží maximalizovat profit a pokud ví, že případné důsledky bude hradit jen částečně, má dobrý důvod šetřit na bezpečnosti. Původním účelem snížené

odpovědnosti za škodu bylo poskytnout dočasnou, provizorní ochranu mladému průmyslovému odvětví, aby se mohlo rozvinout. V takovém případě má smysl. V USA, kde tato podpora vznikla, původně měla platit pouze deset let, postupně však byla prodlužována a dodnes zvýhodňuje jaderné elektrárny po celém světě. Zastánci nových reaktorů přiznávají, že pokud by nukleární společnosti měly kupovat pojistky za tržní cenu, tak – slovy amerického viceprezidenta Dicka Cheneyho – „nikdo nebude do jaderných elektráren investovat“.

Cíl = plná finanční odpovědnost provozovatelů jaderných zařízení

Vláda odstartovala proces vedoucí k nápravě zvýhodnění jaderného průmyslu. Ministru průmyslu

a obchodu Římanovi bylo uloženo ratifikovat Vídeňskou úmluvu a novelizovat atomový zákon tak, aby se povinné pojištění jaderných elektráren v prvním kroku zvýšilo na úroveň dodatku Vídeňské úmluvy – tj. 300 mil. SDR (cca 7,8 mld. Kč). Zároveň bylo ministru Římanovi uloženo okamžitě zahájit práce na přijetí Pařížské úmluvy a zvýšení povinného pojištění na 18,5 mld. Kč. Zvýšení finanční odpovědnosti ČEZ za případné škody z šesti na osm a posléze na osmnáct miliard je nesporně důležitý krok k lepšímu. Vládou schválený postup je však první fází vyřešení problému. Nicméně nadále platí, že by ČEZ hradil jen malý zlomek případných škod. Proto by vláda měla dál pracovat na zavedení plné finanční odpovědnosti, jak slíbila ve svém programovém prohlášení. Dokonce i při limitu

osmnácti miliard by ČEZ dostal při případné havárii od pojišťoven více než všichni ostatní poškození dohromady. Případné škody za jadernou havárii se odhadují na stovky až tisíce miliard korun. Plná finanční odpovědnost provozovatelů jaderných zařízení za případnou jadernou havárii se dotýká každého možného poškozeného občana České republiky. Ekologické organizace Hnutí DUHA a sdružení Calla budou usilovat o otevření novely atomového zákona nejen v otázkách práv obcí dotčených vyhledáváním hlubinného úložiště, ale také v otázce plné omezené odpovědnosti. Rádi bychom se obrátili také na vás s žádostí o podporu pro kompletní změnu atomového zákona.

Martin Sedlák, Hnutí DUHA

Úložiště v politice územního rozvoje

Ministerstvo pro místní rozvoj již od minulého roku připravuje bez větší publicity zásadní dokument územního plánování, který může mít výrazné a dlouhodobé dopady na životní prostředí i veřejné zdraví. Jde o Politiku územního rozvoje, jakýsi celorepublikový územní plán, který je závazný jak pro kraje, tak pro obce při pořizování jejich vlastních územních plánů.

V prvním návrhu Politiky z ledna 2000 jsou navrženy velice kontroverzní záměry, o nichž se vedou ve společnosti rozsáhlé diskuse. Mezi ně patří například územní ochrana všech šesti potenciálních lokalit pro vybudování úložiště vyhořelého jaderného paliva – Blatno, Pačejov, Božejovice, Lodhéřov, Rohozná, Budišov. Návrh Politiky také požaduje územní ochranu pro nové jaderné elektrárny Tetov a Blahutovice. Kromě toho návrh Politiky stanoví trasy pro některé rozporné stavby dálnic a rychlostních silnic, aniž by o jejich vedení bylo rozhodnuto

nebo které jsou terčem kritiky odborníků i široké veřejnosti. Jmenujme jenom dálnici D3 z Prahy na jih přes Posázaví nebo rychlostní silnici R52 přes Mikulov. Naproti tomu se Politika jen minimálně věnuje problematice ochrany přírody a krajiny, zastavování území, otázkám suburbanizace nebo rozvoje průmyslových zón. Ministerstvo dosud pracovalo na Politice územního rozvoje za zavřenými dveřmi a nijak občany ani obce neinformovalo o možnostech zapojení se. Přesto ale nedávno na návrh Ekologického právního servisu zveřejnilo první

verzi Politiky na svých stránkách <http://www.mmr.cz/politika-uzemniho-rozvoje-ceske-republiky>. Proto mají nyní obce i jednotlivci možnost prostudovat tento dokument a zaslat Ministerstvu pro místní rozvoj svoje podněty k záměrům, které se jich dotýkají. Další možnost k vyjádření svého názoru bude mít široká veřejnost nejpravděpodobněji během léta, kdy proběhne oficiální připomínkové řízení návrhu Politiky. Ekologický právní servis se Politikou územního rozvoje dlouhodobě zabývá. S dotazy týkajícími se Politiky se můžete obracet na Mgr. Vendulu Povolnou, právníčku EPS.

S dotazy týkajícími se Politiky územního rozvoje se můžete obracet autorku článku. Vendula Povolná, EPS, tel.: 776 154 088 e-mail: vendula.povolna@eps.cz

Obyvatele dotčených lokalit je třeba podporovat

V úvodních článcích tohoto zpravodaje jsme vám přinesli informace o aktuálním vývoji v otázkách změny atomového zákona. Nejen na toto téma navazuje rozhovor s Ing. Daliborem Stráským, externím poradcem ministra životního prostředí.

Do programového prohlášení vlády se před více než rokem podařilo vepsat slibné závazky. Nyní přišla první jednání vlády a výsledky jsou spíše rozpačité. Jak se díváte na zdržovací taktiku ministerstva průmyslu spočívající v neochotě naplnit programové prohlášení? Je to mimořádná neserióznost. Jestliže měli s návrhem programového prohlášení vlády potíže, měli jej rozporovat v době, kdy se tvořil. Rozporovat prohlášení až po jeho schválení, dokonce až po jeho schválení parlamentem, nevrhá příznivé světlo na kompetentnost představitelů tohoto úřadu.

Ministr Říman musí připravit novou analýzu možností zapojení obcí do rozhodovacího procesu o umístění hlubinného úložiště ve spolupráci s ministerstvem životního prostředí. Co lze od MŽP očekávat?

Představitelé MŽP se naopak cítí být vázáni programovým prohlášením vlády, takže budou prosazovat to, co je v něm obsaženo. Je ale skutečně pozoruhodné, že musí být prosazováno něco, co bylo již více než před rokem dojednáno a schváleno.

V nedávné době se v krajích, kde stojí naše dvě atomové elektrárny, objevila prohlášení na podporu nových bloků. Například na Vysočině zastupitelstvo odhlasovalo dokument ve kterém deklaruje význam a přínos atomové energetiky pro kraj. Usnesení se opírá mimo jiné také o přínos pro zaměstnanost, turistickou atraktivitu a vyšší

míru atraktivity pro investory. Jak se díváte na tyto argumenty?

Takové přínosy nejsou výsadou jaderné energetiky. Dokáží je zajistit i jiná odvětví lidské činnosti. A mezi nimi, možná paradoxně, i demontáž jaderné elektrárny. Představa, že odstavíme jadernou elektrárnu a ve stejném okamžiku jsou bez práce stovky vysoce specializovaných pracovníků, a proto je potřeba stavět jaderná zařízení pořád dál je neobyčejně naivní. Bohužel i v tomto oboru nám ujíždí vlak, podíváme-li se do Německa. Tam pochopili, že jejich více než 400 dnes provozovaných jaderných bloků bude jednou potřeba zlikvidovat, ať už to s jadernou energetikou dopadne tak či onak. Bude tedy poptávka po know how, po odborných firmách a po příslušných odbornících. Němci si je vytvářejí na lokalitách s likvidovanými jadernými elektrárnami. Jednou budou mít spoustu práce i v sousední ČR, protože Češi, místo aby rozvíjeli nová odvětví, raději zakonzervovávají ta přežitá.

Lze zvýšení kapacity reaktorů či přímo další bloky postavit do přímé úměry s tlakem na rychlejší vybudování úložiště?

Domnívám se, že to nelze určit tak jednoznačně. Tlak na vybudování úložiště je dán existencí vyhořelého paliva již dnes, na tom případně budoucí nové bloky nic nezmění. Otázku lze posunout dál – bude zapotřebí větších úložných prostor nebo vybudování dalšího úložiště. Nové bloky s dalším

vyhořelým palivem vytvoří tlak na řešení nakládání s ním obecně, zejména na skladovací kapacity. Pokud ty se nebudou významně rozšiřovat, pak vznikne tlak na vyprázdnění skladů, a tedy na budování úložiště. Pokud se rozšiřovat budou, pak se tlak na vybudování úložiště nezmění.

Dává tímto krokem kraj najevo, že nevádí-li mu nové reaktory, nebude mít také problém s úložištěm vyhořelého jaderného paliva?

Rozhodně by si tuto souvislost měl uvědomit.

Rizika a dopady hlubinného úložiště jsou asi veřejnosti známé, ale můžete je krátce shrnout technickou proveditelností?

Těžko se věnovat detailům, když není na stole žádný konkrétní projekt. Není co kritizovat, ale také není co vynášet do nebes. Tím více je nutné chápat a podporovat obyvatele dotčených lokalit, protože se jim vnucuje něco, o čem nejsou a zatím ani nemohou být k dispozici úplné informace. My sice nevíme co, ale berte to, milé obce, je to skvělé ...

Přesto se lze věnovat alespoň věcem obecnější povahy. Vyberme alespoň dva příklady: Nejvyšší riziko nějaké nehody spojené s únikem radioaktivních látek je vždy při manipulacích s nimi a při transportech. Riziko tohoto druhu sice lze snižovat, nelze jej však vyloučit. Naopak jistotou je zátěž životního prostředí během výstavby. A to dokonce radioaktivní. Dnešní upřednostnění

žulových masívů pro úložiště nedává možnost vyhnout se tomuto problému. Tam, kde je žula, je uran i rádium. A tedy i radioaktivní plyn radon. V prachu z vytěžené horniny lze očekávat emise radioaktivních látek. Existují i další rizika, která jsou spojená s nekvalitní prací nebo s provedením neodpovídajícím projektu a lze je postihnout teprve ve fázi výstavby a provozu. Česká schopnost improvizovat sice budí obdiv, v jaderné oblasti je však nanejvýš nežádoucí.

V současné době můžeme u nás sledovat zápas o tzv. energetickou bezpečnost. Díky tomuto populárnímu tématu a snaze o vyvolání pocitu strachu z nedostatku energie se těžko dostávají do debaty jiné názory. Mohl byste přiblížit svůj pohled na směřování energetiky? Diskuse o energetické bezpečnosti u nás bohužel trpí omezením této otázky na záležitost zahraniční politiky. To je hledisko velmi omezené a znovu bohužel umožňuje promítat do problematiky některým politikům své vlastní fobie, noční můry, přichylnosti a komplexy. Pro mne je cílem v energetice trvalá udržitelnost. Tedy energetická efektivita, obnovitelné zdroje. S tím souvisí i decentralizace, která přináší určitě větší energetickou bezpečnost než nahrazení jednoho dodavatele např. plynu jiným, abych se vrátil ke kritice současné domácí diskuse o energetické bezpečnosti. Budoucí společný energetický systém musí být založen na vzájemné spolupráci zúčastněných zemí, a to zejména v evropském prostoru na jedné straně rozdrobeném na drobné státečky a na druhé straně obsazeném kolosy. Na jedné straně musí být napájen například solární elektřinou ze Středomoří, na straně druhé elektřinou z větru

ze zemí Severomořských a Baltických. Blouznění o energetické nezávislosti jednotlivých státeků nepatří do současnosti, natož do budoucnosti.

V Česku panuje představa, že jsme z pohledu produkce uranu, přeneseno jaderného paliva, soběstační. Je tomu tak skutečně?

Uran je dnes zajisté atraktivním zbožím na trhu. Pro země, které z něj nejsou schopny za přijatelných nákladů vyrobit jaderné palivo, jako je právě ČR, žádný jiný význam nemá. ČR je a vždy byla stoprocentně závislá na dovozu jaderného paliva zcela bez ohledu na vlastní zásoby uranu. Navíc český uranový průmysl dnes není schopen vyprodukovat ani tolik uranového koncentrátu, kolik je zapotřebí pro výrobu paliva kryčího potřebu současných českých jaderných elektráren.

Jaderné energetice lze přiznat určité plus: relativně nízké emise CO2. Proč by se tedy nemohla stát klíčovým řešením pro odvrácení hrozby klimatických změn?

Protože nemá v energetickém systému takový význam, aby toho dosáhla. I kdyby bylo reálné, aby veškerá výroba elektřiny z fosilních zdrojů byla nahrazena do roku 2050 elektřinou z jaderných elektráren (muselo by se postavit nejméně 5.500 nových reaktorů, to je skoro 140 každý rok, neboli

tři týdně), největší část primární energie by byla kryta i nadále z fosilních zdrojů, protože v takovém případě by jaderná energie pokrývala potřebu primární energie zhruba z 35 %.

Stále není zodpovězena otázka, kam s vyhořelým palivem: současné metody přepracování se neujaly, jiné metody jsou jen teorie, navíc ekonomicky nerealizovatelné. Lze očekávat – řekněme v příštích dvaceti letech – nalezení nového řešení? V tomto ohledu jsem skeptik. Ani různá alternativní řešení nepředstavují cestu, jak se vyhnout uložení nějakého radioaktivního materiálu.

Máte za sebou zajímavou minulost: vystudovaný jaderný inženýr, pracoval jste v Dukovanech i v chystaném Temelíně. Tuto pozici jste opustil, zakládal jste ekologickou organizaci, pracoval jako poradce pro ministra životního prostředí. Co bylo důvodem pro změnu?

Rozpor mezi skutečností a slovy ve sdělovacích prostředcích. Jestliže někdo pracuje na seznamu významných bezpečnostních nedostatků projektu a do sdělovacích prostředků tvrdí, jak bezpečné zařízení je, tak něco v takové branži není v pořádku. Byla tehdy taková doba, že jsem své výhrady ventiloval také na veřejnosti, takže k té cestě na druhou stranu jsem byl spíše doveden.

pokračování na str. 10...

Ing. Dalibor Stráský

vystudoval obor jaderné inženýrství na ČVUT v Praze. Po ukončení studia v roce 1985 působil jako projektant v Energoprojektu Praha na staveništi Jaderné elektrárny Dukovany a později zde pracoval jako operátor sekundárního okruhu. Na JETE později působil v oddělení přípravy výroby. Od roku 1990 do roku 1997 se věnoval energetickému poradenství v nevládní neziskové organizaci Calla, kterou spoluzakládal. Od roku 1998 do roku 2005 pracoval na Ministerstvu životního prostředí jako poradce ministra pro otázky energetického hospodářství. V současnosti pracuje ve společnosti EM Consult, s.r.o. jako energetický konzultant.

ANKETA...

Proč nechci hlubinné úložiště radioaktivního odpadu?

Je tady t pěkná krajina a úplně by to tady tím úložištěm všechno zničili. Taky vodu by nám vzali, protože voda tady teče z místa kde chtějí udělat úložiště a my bychom o vodu přišli. To se nám nelíbí.

Alžběta Svobodová, Nový Rychnov, důchodkyně

Se stavbou úložiště nesouhlasím, protože mam obavy z realizace takového podzemního díla, jehož rozsah je tak obrovský, že by jeho stavbou došlo k devastaci celého širokého okolí. Navíc množství materiálu, které se musí vyvozit z takového území, je třeba někde uložit a myslím si že to v této lokalitě bude problém.

Adam Brychta, Cejle, stavbyvedoucí

Lodhéřov hostil starosty z lokalit ohrožených úložištěm

Starostové a další zástupci veřejnosti z lokalit ohrožených hlubinným úložištěm vyhořelého jaderného paliva se opět sešli 28. února v jihočeském Lodhéřově. Seminář zorganizovala obec ve spolupráci se sdružením Calla a Hnutím DUHA.

Starosta Lodhéřova Jiří Dvořák v úvodu představil aktivity v této lokalitě, vývoj jednání se Správou úložišť radioaktivních odpadů a reakci politiků na memorandum z roku 2007. Další informace pak doplnili starostové či občanská sdružení z ostatních lokalit. Poradce ministra Bursíka Dalibor Stráský připomněl, jak se vyvíjí plnění vládního prohlášení o respektování názoru obcí, řešení cestou novely atomového zákona pak podrobně popsal Martin Sedlák z Hnutí DUHA. Po prezentaci Pavla Douchy z Ekologického právního servisu, který se zaměřil na riziko plynoucí z letos připravované politiky územního rozvoje České republiky a způsoby jak mu čelit, proběhla živá debata. K problematice se vyjádřil a celé jednání pečlivě vyslechl také senátor Milan Štěch.

Na závěr přítomní přijali společný otevřený dopis k problematice vyhledávání hlubinného úložiště radioaktivních odpadů. Ten podepsali starostové ze 38 měst a obcí a představitelé 5 občanských sdružení ze všech šesti lokalit, v nichž je v České republice vyhledáváno úložiště. Dopis byl odeslán premiéru vlády, ministrům Římanovi, Bursíkovi, na Ministerstvo pro místní rozvoj, Poslanecké sněmovně a Senátu Parlamentu ČR a samozřejmě Správě úložišť radioaktivních odpadů. Podle programového prohlášení vlády má vyhledávání úložiště probíhat transparentně a souhlas obcí je nepřekročitelnou

podmínkou pro umístění úložiště. V České republice se však na rozdíl od některých zemí EU oficiální souhlas obce nepovažuje za nezbytný zákonný předpoklad pro umístění jaderného zařízení. Signatáři otevřeného dopisu proto požadují takovou změnu atomového zákona, která by obcím zaručila jak právo odmítnout umístění jaderné stavby, tak i tomu předcházející provádění průzkumných prací na jejich území. Podepsaní proto požadují, aby Správa úložišť radioaktivních odpadů jejich nesouhlasné stanovisko při plánování dalších prací respektovala. Protože se územní ochrana všech lokalit objevuje ve vládou připravované Politice územního rozvoje, žádají signatáři, aby tato část byla vyškrtuta. V důsledku se totiž jedná o stavební uzávěru, jež bude blokovat rozvoj dotčených obcí, aniž by to bylo nezbytné, a zcela zbytečně bude poškozovat i obce, které nakonec nebudou vybrány, ať už pro nevhodné geologické prostředí či pro svůj nesouhlas. Podle vládou schválené koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým palivem mají být teprve k roku 2015 vybrány dvě nejvhodnější lokality a zajištěna jejich ochrana v územních plánech. Jihočeští starostové a nevládní organizace také upozornili na problematiku úložiště jihočeské lidry známých stran jdoucích do krajských voleb.

Edvard Sequens, Calla

Ping-pong v Pačejevě

Občanské sdružení „Jaderný odpad – děkujeme, nechceme!“ pořádalo v neděli 23. 3. 2008 tradiční Velikonoční turnaj ve stolním tenisu v kulturním domě v Pačejevě.

Před prezentací hráčů stolního tenisu na tomto turnaji seznámili zástupci o. s. přítomné s aktuálním děním v problematice snah SÚRAO a ministra Římana směřujících k tomu, aby jaderný odpad byl ukládán po tisíce let v okolí Horažďovicka.

Zároveň byly připomenuty postoje ministra Bursíka, Strany zelených a ostatních pěti lokalit v ČR, kde stát také uvažuje o budování hlubinného úložiště jaderného odpadu, a zejména byl připomenut postoj obcí v okolí Pačejova, které doufají, že vláda ČR dostojí závazkům svého Programového prohlášení.

Potlesk přítomných byl reakcí na konstatování, že v Pačejevě trvá a bude trvat silný, zásadní odpor občanů a zastupitelstva obce proti snahám SÚRAO budovat úložiště jaderného odpadu v Pošumaví. Samotný turnaj ve stolním tenisu byl poté rozlosován v kategoriích: děti, dorost, dospělí – ženy a dospělí – muži.

Celkem se zúčastnilo cca 50 hráček a hráčů. Sportovní souboje nepostrádaly dramatičností a napětí, mnohdy o vítězích rozhodovalo pár míčků. Důležité však nebylo vyhrát, ale zúčastnit se, potkat se s kamarády, zasportovat si, pobavit se a dát i tímto způsobem najevo svůj postoj k stavbě hlubinného úložiště jaderného odpadu. Akce se vydařila. Organizátor odměnil první tři umístěné ve všech

kategoriích pěknými cenami. Cenu převzal i nejmladší a nejstarší hráč a hráčka, stejně jako absolutní vítěz, který vzešel ze vzájemných zápasů vítězů všech kategorií. Většinu cen zajistila jako sponzorský dar p. Chalupná, členka výkonného výboru o. s. JODN, které patří velký dík. Obci Pačejev patří poděkování za pronájem kulturního domu a čtyř nových stolů na stolní tenis. Myslíme si, že akce se všem líbila a v tradici jejího pořádání budeme pokračovat i příští roky.

František Kába, místopředseda o. s. JODN

Chalupáři na Lubenecku ostrouhají

Obecní úřady všech šesti lokalit obdržely v roce 2007 dopis ohledně povolení průzkumných prací. Zastupitelé Blatna projednali tento záměr s tím, že nejdříve se uskuteční beseda a po ní anketa na základě jejíchž výsledků zastupitelé rozhodnou.

Beseda se uskutečnila v blatenském kulturním domě v pátek 4. dubna. Na besedě vystoupili zástupci SÚRAO – ředitel Vítězslav Duda a geolog Jiří Slovák. Osvětlili současnou situaci, podrobně popsali průzkumné práce a zmínili motivační program přinášející finanční kompenzace pro obec. Jejich vystoupení vyvolalo rozruch, neboť některým občanům

vadilo, že by finanční kompenzaci měly dostat obce, když „trpět“ budou obyvatelé. Většina se shodla na tom, že odškodnění by mělo být individuální, protože se záměrem budování úložiště klesají ceny nemovitostí. Anketa se však týká pouze občanů s trvalým pobytem, nikoliv chalupářů, z nichž většina je proti úložišti. Zastupitelé doufají, že výsledkem

ankety bude povolení průzkumných prací a obec tak dosáhne na peníze z motivačního programu. „Tento postoj chápu, pokud si uvědomím, jak nízké jsou rozpočty malých obcí, ale na druhou stranu se obávám důsledků, protože v ostatních lokalitách byly průzkumné práce odmítnuty v plném rozsahu, tudíž bychom zůstali jediní,“ komentuje postoj zastupitelů Lucie Benešová ze sdružení Severočeský OCELOT.

Hana Gabrielová, Calla

Již 25 obcí řeklo v referendu NE!

I přes zastavení přípravných prací ze strany SÚRAO pokračovala na Jihlavsku referenda, ve kterých občané odmítli stavbu trvalého úložiště jaderných odpadů v lokalitě Rohozná. Cejle byla poslední z obcí, která dala svým občanům možnost se k otázce úložiště vyjádřit. Referenda se zúčastnilo 238

lidí z celkem 347 voličů. O několik měsíců dříve se konalo referendum ve Dvorcích a Hubenově. Umístění úložiště odmítli také lidé v Hojkově, Dušejově, Opatově, Jedlově a Milíčově; referendum v Novém Rychnově bylo neplatné kvůli nízké účasti voličů. Všechny obecní úřady položily občanům

stejně znění otázky: „**Souhlasíte s tím, aby obec využila všech svých zákonných pravomocí k zabránění výstavby hlubinného úložiště jaderného paliva v lokalitě Rohozná?**“ Přehled dosavadních uskutečněných referend v lokalitách přináší následující tabulka.

Výsledky místních referend k záměru hlubinného úložiště vyhořelého jaderného paliva

Obec	Lokalita	Datum konání	Počet oprávněných voličů	Účast v referendu	Souhlas s umístěním úložiště	Nesouhlas s umístěním úložiště	Neplatné hlasy
Oslavička	Budišov	13. 9. 2003	80	80,0 %	1,5 %	98,5 %	0 %
Nadějkov	Božejovice-Vlksice	15. 11. 2003	584	67,5 %	2,8 %	95,7 %	1,5 %
Přeštěnice	Božejovice-Vlksice	15. 11. 2003	221	76,4 %	0,6 %	99,4 %	0 %
Božetice	Božejovice-Vlksice	15. 11. 2003	300	73 %	2,8 %	97,2 %	0 %
Hodov	Budišov	6. 1. 2004	230	72,5 %	4,0 %	96,0 %	0 %
Rudíkov	Budišov	24. 1. 2004	517	71,9 %	4,0 %	95,7 %	0,3 %
Budišov	Budišov	31. 1. 2004	903	59,1 %	12,1 %	81,8 %	6,1 %
Nárameč	Budišov	31. 1. 2004	297	71,7 %	5,2 %	93,4 %	1,4 %
Lodhéřov	Lodhéřov	31. 1. 2004	470	84 %	0,6 %	99,4 %	0 %
Deštná	Lodhéřov	31. 1. 2004	525	63,4 %	1,8 %	93,1 %	5,1 %
Zhoř	Božejovice-Vlksice	7. 2. 2004	217	69,1 %	0 %	99,3 %	0,7 %
Jistebnice	Božejovice-Vlksice	17. 4. 2004	1 606	51,25 %	1,8 %	97,3 %	0,7 %
Pačejov	Pačejov	24. 4. 2004	630	80,8 %	1,75 %	95,5 %	2,75 %
Maňovice	Pačejov	24. 4. 2004	38	89,5 %	0 %	97,1 %	2,9 %
Olšany	Pačejov	24. 4. 2004		95,1 %	0 %	99,4 %	0,6 %
Rohy	Budišov	12. 6. 2004	112	65,2 %	9,6 %	89 %	1,4 %
Hojkov	Rohozná	28. 4. 2007	131	92,4 %	0 %	98,3 %	5,9 %
Nový Rychnov	Rohozná	29. 9. 2007	809	47,2 % NEPLATNÉ!	5,2 %	94,8 %	0 %
Opatov	Rohozná	10.11. 2007	160	67,5 %	2,8 %	95,4 %	1,8 %
Dušejov	Rohozná	24. 11.2007	329	65,3 %	3,7 %	95,8 %	0,5 %
Jedlov	Rohozná	24.11.2007	150	68,7 %	1,9 %	98,1 %	0 %
Milíčov	Rohozná	8. 12. 2007	103	86,4 %	1,1 %	95,5 %	3,4 %
Dvorce	Rohozná	15. 12. 2007	150	73,3 %	4,5 %	95,5 %	0 %
Hubenov	Rohozná	15. 12. 2007	115	82,6 %	1,1 %	98,9 %	0 %
Cejle	Rohozná	22. 3. 2008	347	72,6 %	15,1 %	79,4 %	5,5 %

K jádru věci

Dne 25. 3. 2008 schválilo krajské zastupitelstvo dokument „Budoucnost a rozvoj jaderné energetiky v kraji Vysočina“. Stalo se tak takřka jednomyslně a napříč politickým spektrem, přestože Strana zelených, občanská sdružení a řada obcí požadovaly odložení projednávání tohoto dokumentu do doby, než vzejde nové zastupitelstvo z podzimních krajských voleb. Díky této iniciativě se alespoň podařilo doplnit prohlášení, že dokument nepředstavuje podmíněný souhlas kraje ke zřízení úložiště jaderného odpadu na Vysočině.

Zmíněný dokument sice představuje pouze politický signál, protože případná výstavba nových bloků Jaderné elektrárny Dukovany (EDU) je v rukou státu (a ČEZu), nicméně je to signál významný. Většina příspěvků v rozpravě se nesla přibližně v tom smyslu, že jádro je ekologické a dokonce jsme zde mohli zaslechnout, že by mělo být zařazeno mezi obnovitelné zdroje energie. Rád bych proto do diskuze přispěl několika fakty. Vyhořelé jaderné palivo rozhodně není obnovitelný zdroj energie. Naopak je to „věčný“ odpad – naši potomci se o něj budou muset starat ještě minimálně 250 generací. Přitom hlubinné úložiště jaderného odpadu žádná obec za svými humny nechce. Navíc zde reálně hrozí, že pokud u nás úložiště vznikne, bude sloužit i pro odpady z dalších evropských států. Tvrdí se, že jaderné elektrárny jsou bezpečné a žádná katastrofa podobná Černobyli nehrozí. Proč tedy mají provozovatelé dle atomového zákona výjimku tzv. „omezené odpovědnosti za škodu“, když v případě havárie nemusí platit za vzniklou škodu v celém rozsahu? Je to snad tím, že skutečná výše pojištění by významně zamíchala ekonomikou provozu? Zřejmě ze stejného důvodu byl při stavbě EDU vynechán tzv. kontejnment – betonový kryt reaktoru, který ho má chránit např. před pádem letadla.

S tím, jak cena uranu na světových trzích poroste, tlak na obnovu těžby uranu na území ČR bude zesilovat. Devastační dopad těžby na krajinu, spodní vody a zdraví lidí jsou všeobecně známé. Představme si situaci, že v budoucnu budeme nuceni přijmout jadernou energii jako nutné zlo. Při současné spotřebě vydrží vytěžitelné zásoby uranu v ČR asi na 30 let. Co potom?

Spoléhat na to, že budoucí generace problém jaderného odpadu vyřeší za nás je sice „romantické“, ale už vůbec ne zodpovědné.

Z jakého důvodu kraj spěchal se svým rozhodnutím, když víme, že do poloviny tohoto roku má nezávislá expertní komise předsedy Akademie věd Václava Pačese posoudit energetické potřeby České republiky v horizontu 30 až 50 let? Od ní přece všichni očekáváme odpověď na to, jak snížit energetickou náročnost české ekonomiky, a zároveň objektivní posouzení veškerých možných energetických zdrojů státu a jejich ideální propojení ve vyváženém energetickém mixu. To bude vodítkem k rozvoji těch nejperspektivnějších. Myslím, že v jedné věci by se obhájci i odpůrci jaderné energie měli shodnout – je naprosto nezbytné zachovat sociální a ekonomickou stabilitu v regi-

onu. Jinými slovy, na Třebíčsku a v sousedních oblastech Jihomoravského kraje je třeba zabezpečit pracovní místa všem lidem, které dnes jaderná elektrárna Dukovany živí. Pokud se máme zachovat skutečně zodpovědně – bylo by užitečné nečekat až to nějak s rozhodnutím o stavbě dalších jaderných bloků na území ČR dopadne, ale nalézt již nyní v rozpočtu kraje rezervu pro zpracování transformační a rozvojové studie regionu právě pro případ, že to s Dukovany „nedopadne“. Dovedu si představit, že zde ve 21. století informačních technologií vznikne např. jakési „Silicon Valley“, centrum výzkumu a technologického průmyslu, které dosud na Vysočině chybí. Věda a výzkum by zde byly přímo propojeny se špičkovými výrobními provozy. Pokud zajistíme, aby zde nevznikla jen další subdodavatelská továrna automobilového průmyslu, která bude závislá na vrtoších globální ekonomiky a spekulantech s ropou, ale naopak specializovaná výroba s velmi vysokou přidanou hodnotou – zajistíme nejen dostatek pracovních míst, ale i trvalý rozvoj tohoto regionu a vyšší životní úroveň pro několik generací. Existuje řada prostředků, jak toho dosáhnout – od investičních pobídek ze strany státu a kraje, přeshraniční a mezinárodní spolupráci, spolupráci s agenturou CzechInvest až po kvalitní projektovou přípravu včetně prozíravého územního plánu. Obce by měly být součástí tohoto přípravného procesu a následně mít prospěch z přílivu pracovníků, lepší infrastruktury i dopravní obslužnosti. Není vždy jen jedno možné řešení. Je třeba vidět problém z více pohledů a být připraven.

Jiří Pykal, lídr SZ do krajských voleb na Vysočině

dokončení ze str. 5...

Ale abych nekřivdil – mohl jsem si vybrat. Být zticha, anebo jít na tu cestu. Ale škola to byla dobrá, odnesl jsem si schopnost porozumět jazyku těch lidí.

Jakým směrem se podle vás bude ubírat diskuze o využívání energií?
To záleží na nás všech. Nicméně lze sledovat různé paralely

z minulosti. Podle nich soudím, že jsme v této debatě opět někde na začátku 90. let. Nehorázné strašení nedostatkem elektřiny, spásanost jaderné energetiky, banalizace obnovitelných zdrojů a efektivita atd., to všechno už tady bylo. Kampaň stejně mohutná a stejně nestoudná jako tehdy. Mám obavy, že se ta situace ještě vyhroťí po předložení výsledků práce tzv. Pačesovy komise, neboť zatím

je veškerá diskuse přibrzdována čekáním na zmíněné výsledky. Bude se tedy diskutovat o energetické politice státu. S ohledem na tu „dělostřeleckou přípravu“ dnes a v nedávné minulosti vzhlížím k té debatě s obavami. Chci věřit v soudnost aktérů, ale nedaří se mi to.

**Rozhovor připravil
Martin Sedlák, Hnutí DUHA**

Jaderný odpad – a co Slovensko?

Jadrové elektrárne sa zo dňa na deň stále viac skloňujú ako kontroverzné najmä z hľadiska havárie či teroristických útokov, v skutočnosti skrývajú aj ďalšie riziká. Takmer nikto dnes nevie presne stanoviť, koľko bude stáť likvidácia jadrových elektrární po doslúžení a likvidácia rádioaktívnych odpadov. A už vôbec sa na Slovensku nehovorí o tom najpodstatnejšom – čo s vyhoretými palivovými článkami a vysoko rádioaktívnym odpadom, ktorý nám tu zostane na tisíce rokov?

Kde bude uložený?

Vyhoreté jadrové palivo (VJP) je samo o sebe asi najväčší problém jadrovej energetiky – ide o najnebezpečnejší odpad, aký kedy človek vyprodukoval. Jadrový priemysel stále riešenie tohto problému nevymyslel. Ako keby sme nechceli vidieť, že je to otázka nás a našich detí, pre ktoré to tu kdesi v zemi necháme. Nikde na svete zatiaľ nebolo vybudované trvalé úložisko a v súčasnosti neexistuje ani systém dlhodobého bezpečného oddelenia od životného prostredia. Ide o problematiku, ktorá sa dosť kostrbato označuje ako takzvaná „zadná časť jadrovej energetiky“. O tom, kde všetok odpad nakoniec skončí, rozhodujú samozrejme rôzne geologické kritériá a bezpečnostné hľadiská. Je však v slovenských podmienkach dosť pravdepodobné, že budú pri definitívnom výbere lokality štrngañ eurá, a kto sa nechá uplatiť,

ten si bude za humnom „užívať“ smrteľný odpad. Úlohu môže hrať aj snaha vybrať takpovediac nenápadné a zastrčené miesta. Veď kto

Doposiaľ verejnosť pri výbere úložiska nebola dôležitá a pre politikov bolo lepšie rozhodnúť, verejnosti oznámiť a potom ich presvedčiť.

by chcel mať za domom zakopaný odpad, ktorý dokáže vážne ohrozovať zdravie a životy tisícov budúcich generácií? Kde sa však na Slovensku nájde dostatočne zastrčená a skrytá lokalita? Je neuveriteľné, že sa do Stratégie zadnej časti jadrovej energetiky (MH SR, 2007) dostávajú aj podobné „strategické vyjadrenia“: „Už asi 20 rokov sa pre riešenia konečnej etapy nakladania s VJP či spomenutými RAO uvažujú ako reálne v zásade tri

alternatívy: Variant 3 – nulový variant, t.j. bezpečné skladovanie paliva po bližšie neurčenú dobu pri očakávaní dnes bližšie neurčené riešenia iné ako v predchádzajúcich odrážkach (prístup „wait and see“).“

Asi najhorúcejším územím pre umiestnenie hlbinného úložiska vyhoreného jadrového paliva sa podľa doterajších tajných prieskumov javí pohorie Tríbeč. Celkovo je týchto oblastí na Slovensku až päť: centrálna časť Tríbeča, južná časť Veporských vrchov, juhozápadná časť Stolických vrchov, východná časť Cerovej vrchoviny a západná časť Rimavskej kotliny. Na Slovensku sa o téme mlčí, väčšina obyvateľov nemá o veci žiadne informácie. Nie je sa ani čo čudovať. Za všetky argumenty hovorí krátka pasáž o „zapojení verejnosti“ zo spomínanej štátnej Stratégie: „Hneď od začiatku bola na medzinárodnej praxi ukázaná nutnosť prechodu od systému aplikovanému okrem iného elektrárenskými spoločnosťami (známeho ako systém rozhodni → oznám → obhajuj) k systému skutočného zapojenia verejnosti do rozhodovacieho procesu dotýkajúceho sa vývoja HÚ.“ Čo tieto slová znamenajú je zrejme – doposiaľ verejnosť nebola dôležitá pri

výbere a umiestňovaní hlbinného úložiska. Pre politikov bolo lepšie rozhodnúť, verejnosti oznámiť a potom ich presvedčiť. Či sa na tom niečo zmení je otázne a bez silného tlaku ľudí sa dá očakávať snaha tento problém ututľávať, koľko to len pôjde.

Rusko?

Proces s odstránením pozostatkov po jadrovej energetike počíta oficiálne s tromi možnosťami. Každá z nich má však úskalia. Prvým variantom je vývoz a uloženie v Rusku. Podľa medzinárodných dohôd je však dlhodobý vývoz vyhorelého paliva neperspektívny. Určite sa na Slovensku nájde veľa ľudí, ktorý vývoz do Ruska podporujú v zmysle: čím ďalej, tým lepšie. EÚ pripravuje jednotnú energetickú politiku, kde Rusko vníma ako problematickú veličinu, takže tendenciou je skôr zväčšiť nezávislosť na Rusku a nie naopak. Trvalý vývoz do Ruska je pritom asi najdrahšia varianta, ktorá by

mohla stáť viac ako 200 miliárd korún. V druhom variante hrá takisto úlohu Rusko, avšak tentoraz ide o prepracovanie vyhorelého paliva a dovoz nových palív späť k nám, avšak aj so všetkými odpadmi, ktoré pri prepracovaní vzniknú. „Variant prepracovania

Trvalý vývoz do Ruska je asi najdrahšia varianta, ktorá by mohla stáť viac ako 200 miliárd korún.

vyhorelého jadrového paliva je v súčasnosti považovaný za mimoriadne nákladný, pričom výhody plynúce z takéhoto riešenia sú v podmienkach SR sporné a reálne sa s touto možnosťou neuvažuje.“

Takže povedané administratívnou rečou Ministerstva hospodárstva: „V zmysle uznesenia vlády, ako aj v zmysle energetickej politiky SR, sa predpokladá dlhodobé sklado-

vanie VJP a jeho následné priame uloženie v hlbinnom úložisku na území SR.“

Miliardy a miliardy

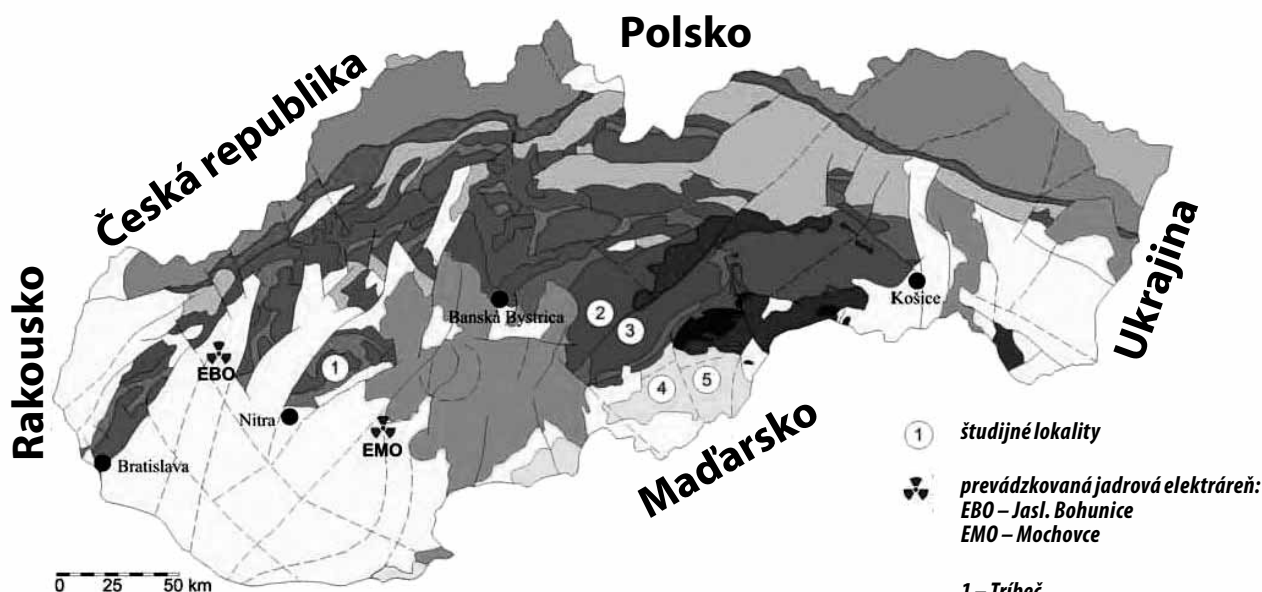
Okrem bezpečnostných rizík je zadný palivový cyklus vážnym ekonomickým problémom. Ministerstvo hospodárstva Slovenska a Slovenské elektrárne, a.s., doposiaľ hovoria o sumách na vybudovanie úložiska vo výške minimálne 70 miliárd korún. Údaje však vychádzajú z odhadov a nie presných a detailných technických, ekonomických a bezpečnostných štúdií. Tie v súčasnosti vôbec neexistujú. Kde sa tieto peniaze získajú je nejasné, keďže zákon o Národnom jadrovom fonde len naďalej prehĺbuje historický dlh jadrového priemyslu, ktorý ministerstvo hospodárstva odhaduje na 71 mld. Sk.

Pavol Široký

o. z. ZA MATKU ZEM

siroky@zmz.sk, www.zmz.sk

Študijné lokality pre umiestnenie hlbinného úložiska v Slovenskej republike

① študijné lokality

☢ prevádzkovaná jadrová elektrárňa:
EBO – Jasľ. Bohunice
EMO – Mochovce

- 1 – Tribeč,
- 2 – Veporské vrchy,
- 3 – Stolické vrchy,
- 4 – Rimavská kotlina,
- 5 – Cerová vrchovina

Co ohrožuje rozvoj jádra v Británii?

Britská vláda odsouhlasila výstavbu nových jaderných reaktorů s podmínkou, že budou respektována pravidla trhu a energetické společnosti kompletně pokryjí náklady na likvidaci vysloužilých elektráren a hospodaření s jaderným odpadem. Ukazuje se ovšem, že premiér Gordon Brown by musel čarovat, aby za daných podmínek přesvědčil průmysl o k investicím do nových elektráren.

Zatímco si premiér Brown na konci března v Londýně notoval s francouzským prezidentem Sarkozym na téma nové jaderné epochy, publikoval poradce jeho vlády analýzu nákladů, která ukazuje, že provozovatelé jaderných elektráren nedokáží zaplatit komerční cenu za ukládání odpadu. Plány na výstavbu nové generace reaktorů by v tomto případě spadly ze stolu.

Autorem analýzy je Ian Jackson, který více než dvacet let pracoval v jaderném průmyslu a jeho regulačních orgánech. Ve své práci uvádí, že „placení komerční ceny by znamenalo nárůst nákladů na ukládání odpadu, jenž by byl smrtelnou ranou pro plány na výstavbu nových reaktorů v Británii“. Vláda podle Jacksona nemůže po energetických firmách chtít, aby platily za ukládání odpadů v sellafeldském komplexu podle stejné sazby, jaká je obvyklá v případě zahraničních společností. Výsledkem by totiž bylo zrušení plánů na výstavbu nových reaktorů. Aby výstavba elektráren zůstala pro investory zajímavá, bude muset vláda stanovit cenový strop – mezi 6 a 12 % aktuální ceny. „Stručně řečeno – energetické firmy požadují stanovení fixní ceny za nakládání s jaderným odpadem.

Jejich pozice je pochopitelná i vzhledem k tomu, že odhady nákladů na odpadové hospodářství podle Agentury pro likvidaci jaderných zařízení (NDA – Nuclear Decommissioning Authority) v posledních letech každoročně narostly o 9 %,” uvedl Jackson.

Provozovatelé jaderných elektráren nedokáží zaplatit komerční cenu za ukládání odpadu.

Rovněž následné uložení odpadu z nových reaktorů se prodraží. Náklady na vybudování úložiště se kvůli zvýšenému množství odpadu zvednou o 500 milionů liber (již původní částka činí enormních 10 miliard liber). V rozporu s vládním slibem tak daňoví poplatníci budou výstavbu nových reaktorů dotovat. Pokud by se jaderná energetika měla

skutečně postavit na vlastní nohy podle pravidel fungování energetického trhu, nikdo by o výstavbě nových reaktorů neuvažoval.

Lze namítnout, že 500 milionů liber z veřejných rozpočtů je přijatelná cena za významné množství energie bez emisí skleníkových plynů. Skutečnost je ovšem taková, že plánované reaktory nebudou spuštěny v příštích osmi letech, během nichž podle vědců musí dojít k rozhodujícímu omezení emisí, chceme-li zabránit nejhorším dopadům klimatických změn. Vládní čísla ukazují, že nová generace reaktorů omezí britské emise o 4 %, ovšem až po roce 2025.

Naopak, veřejné prostředky, které padnou na subvencování jaderných investic, nebude možné využít na podporu opatření, jež by mohla snížit emise v potřebném časovém horizontu.

Shrnutí publikace Iana Jacksona s názvem „Nukenomics – trh a britský jaderný průmysl“ je k dispozici na www.greenpeace.org.uk/files/pdfs/nuclear/Nukenomics-Jackson.pdf. Celý text bude publikován v příštích týdnech.

**Převzato z www.greenpeace.org.uk
překlad Karel Polanecký**

Zařízení na zpracování vyhořelého jaderného paliva Sellafield na pobřeží Irského moře

Tiskovinu vydává: Hnutí DUHA, Bratislavská 31, 602 00 Brno, IČO: 155 47 779, tel.: 545 214 431, e-mail: martin.sedlak@hnutiduha.cz

Vydáno ve spolupráci se sdružením Calla, P. O. Box 223, 370 04 České Budějovice, tel.: 387 310 166, e-mail: hana.gabrielova@calla.cz

Redakce: Edvard Sequens, Hana Gabrielová, Martin Sedlák; Grafická úprava a sazba: Radim Šašinka, www.larvagrafik.com

Tisk: A+A Tisk Brno, aatisk@volny.cz, tel.: 532 182 211; Evidováno: Ministerstvo kultury ČR, reg. č. MK ČR E 12289;

Vyšlo: 25. 4. 2008 nákladem 1800 ks; Bližší informace na adresách: www.calla.cz a www.hnutiduha.cz

Hnutí DUHA

